

- Les recomanacions escrites
- Redactem una crònica
- Lèxic i semàntica: l'habilitació, el vocabulari de l'esport
- Fonètica, elocució i ortografia: la dièresi (casos complexos)
- Morfosintaxi: valors de les formes no verbals, la posició de l'adjectiu, la concordança de l'adjectiu

1 Sempre és un bon moment per a fer vida sana, i el ciclisme de muntanya és una opció perfecta. Llig aquestes recomanacions dels centres BTT de la Comunitat Valenciana i contesta les preguntes.

Alguns consells per a gaudir de la BTT

Abans d'eixir

Convé triar bé la ruta. Hi ha rutes per a tots els gustos i possibilitats; les dades tècniques ens ajudaran, concretament la longitud, però sobretot l'ascensió acumulada, i naturalment el nivell de dificultat de la ruta. Triada la ruta, ens vindrà bé llegir-ne la descripció, i amb això ja podrem programar l'activitat.

Sabrem la durada prevista, a la qual sumarem els descansos i les parades per altres motius, com ara la visita de llocs interessants. Amb l'horari i les parades, ens farem una idea de les nostres necessitats pel que fa a aigua i aliments, i si consultem la previsió meteorològica, també anticiparem quina classe de roba ens caldrà.

Va molt bé preveure els punts que ens permeten acurtar la ruta o abandonar-la si ho necessitem, quins són els millors punts per a fer els descansos, quins llocs ens ve de gust visitar... Podem carregar les dades al GPS i veure la ruta sobre cartografia a l'escala adequada; això també ens donarà una idea molt descriptiva del que ens espera. Una altra recomanació important és que algú que no vinga amb nosaltres sàpia quina ruta volem fer.

Durant la ruta

Les rutes del centre BTT no són d'ús exclusiu per a ciclistes, per això cal extremar les precaucions per a evitar col·lisions, tant amb vianants com amb vehicles. S'ha de tindre en compte que els centres BTT no ofereixen rutes de descens, per la qual cosa no podem deixar-nos portar per l'ímpetu i la velocitat.

Si no portem GPS, hem de disposar d'un ordinador per a bicicleta si volem utilitzar el llibre de ruta amb certa fluïdesa. Si utilitzem el GPS, necessitarem carregar el traçat, millor si es tracta d'una ruta GPS, i també vindrà molt bé introduir fites per a aquells punts que puguen ser útils (creus, punts d'aigua, punts d'interés...).

Normalment, hem de començar a ingerir aliments a partir de les dues hores o dues hores i mitja de ruta, i després menjar cada hora o hora i mitja, consumint petites quantitats d'aliments amb energia i fàcilment assimilables. Les restes de menjar, tant si són biodegradables com si no, hem de portar-les sempre a la tornada.

L'equip

Quant a la bicicleta adequada, aquesta encaixaria en el rang que va de la BTT rígida a la BTT enduro. Qui té una bona BTT i va a gust amb ella, gaudirà perfectament de les rutes del centre BTT. El que sí que pot ser interessant és disposar de rodes que incorporen el sistema sense cambra d'aire, *tubeless*, o portar un esprai antipunxada.

MOLT HÀBIL

És imprescindible anar equipats amb les eines necessàries: una bomba, algunes cambres d'aire i pegats, un joc de claus Allen, un tornavis, un desmuntacadenes, alguna baula de cadena de recanvi, unes alicates menudes, una navalla, algunes brides de plàstic o cinta aïllant...

A més és interessant prestar atenció als elements següents:

- És molt recomanable portar una motxilla; millor si està dissenyada específicament per a la pràctica de BTT, ja que la posició sobre una BTT és molt diferent de la postura quan caminem, per això no ens serveix una motxilla de caminar o d'escalar.
- En una activitat física intensa com la BTT, és imprescindible anar bevent aigua, sobretot a l'estiu. El millor consell seria portar una bossa d'hidratació a l'esquena: hi cap més aigua i és la manera més còmoda de beure.
- Respecte al menjar, en algunes rutes tenim ofertes gastronòmiques interessants, encara que hauríem de portar una mena de ració d'emergència, alguna cosa lleugera que no caduque.
- El receptor GPS, cada dia més funcional, fiable i econòmic, prolifera extraordinàriament entre el col·lectiu de practicants de BTT. El GPS no fa falta per a recórrer les rutes, però totes estan disponibles per a ser descarregades i incorporades als nostres dispositius.
- Hem d'usar una roba adequada, que allunye la suor i s'asseque de pressa, i el casc, les ulleres i els guants són tres accessoris que haurien de formar part de l'equip de qualsevol persona que pugui en una BTT.
- Finalment, és recomanable portar una farmaciola, una bona crema solar, llum per a veure i ser vistos, documentació i bosses d'escombraries.

Fetes aquestes recomanacions, només queda desitjar als usuaris que gaudisquen de les rutes, sense pressa. Ens esperen moltes sensacions que convé assaborir.

Font: Agència Valenciana de Turisme (adaptació)

[va.comunitatvalenciana.com/que-vols-fer/btt/recomanacions-centres-btt]

2 Treballes en un ajuntament i et demanen que elabores un decàleg a partir del text anterior per a penjar-lo al web. Segueix aquests passos:

- 1) Subratlla les informacions més rellevants del text.
- 2) Agrupa-les en deu apartats, per a la qual cosa hauràs de fusionar o separar alguns punts.
- 3) Redacta eixos apartats condensant la informació en poques línies.

3 Tria l'opció correcta.

a) L'ús del GPS... ☐ no és obligatori però és recomanable. ☐ és obligatori. ☐ està prohibit.	c) Les rutes dels centres BTT... ☐ són d'ús exclusiu per a ciclistes. ☐ són compartides amb vianants i vehicles. ☐ són compartides amb vianants però no amb vehicles.
b) Les rutes dels centres BTT... ☐ són per a tots els públics. ☐ són per a esportistes d'elit. ☐ inclouen diversos nivells de dificultat.	d) Les motxilles que portem... ☐ han de ser específiques per a BTT. ☐ han de ser com les d'escalar. ☐ han de ser còmodes, per això convé usar les de caminar.

4 Quina és la finalitat del text que has llegit?

☐ Entretindre i divertir. ☐ Defendre una tesi. ☐ Donar instruccions.	☐ Informar d'uns fets. ☐ Oferir consells. ☐ Convèncer el lector perquè adquireisca un servei.

MOLT HÀBIL

La crònica

La crònica és un gènere periodístic en què el cronista narra amb detalls el desenvolupament d'una activitat determinada (un esdeveniment esportiu, un viatge, una acció militar...). La persona que fa la crònica pot actuar com a espectadora o com a participant.

5 Llig els dos fragments i observa les diferències. A continuació, respon a les preguntes.

El passat mes d'agost en Seb Montaz Rosset, en Jordi Tosas, en Vivian Bruchez i jo vam iniciar l'expedició per afrontar l'ascensió a l'Everest. L'objectiu: intentar establir una nova marca sortint des del monestir de Rombuk, fer el cim per la cara nord i tornar a baixar. Un repte que no vam poder completar, però que ens ha permès aprendre sobre la muntanya i l'alpinisme. Quatre anys després d'emprendre el projecte de Summits of My Life, que ens ha portat a pujar el Montblanc, l'Elbrús, el Cerví i l'Aconcagua, seguim amb la il·lusió de completar aquest apassionant repte amb l'Everest.

El dia 7 d'agost arribàvem a Katmandú. Teníem data d'anada, però no de tornada, tot i que l'objectiu era fer el cim en unes quatre o sis setmanes. Tot dependria de la nostra aclimatació i de les condicions en què ens trobaríem a la muntanya, però les sensacions eren bones. Teníem il·lusió i ganes de començar el repte. Després d'un setmanes de preparació en alçada als Alps, vam volar cap a Katmandú. La idea inicial era anar directament cap a Rombuk i el Camp Base, però alguns problemes burocràtics van provocar que no arribéssim al Tibet fins al dia 16 d'agost.

Blog *Summits of My Life* (29/9/16)

- De quin esport es parla?
- En quina persona està redactat cada fragment?
- Quin és més íntim o personal?
- En quina varietat lingüística estan escrits els fragments? Aporta cinc exemples com a mínim.

Kilian Jornet va escalar el 27 de maig la cara nord de l'Everest (8.848 m) per segona vegada en una setmana. Per a fer-ho, no va utilitzar ni oxigen ni cordes fixes, i ho va fer d'una sola tirada. Amb aquesta ascensió, Jornet repeteix cim al sostre del món cinc dies després d'haver-hi pujat per primera vegada i explicava: «Estic molt emocionat d'haver pogut fer cim una altra vegada! Avui m'he trobat bé tot i que feia molt vent i m'ha costat força avançar. Fer dues vegades cim a l'Everest en una setmana i sense oxigen crec que estableix una nova línia de possibilitats en alpinisme i estic molt content d'haver-ho pogut dur a terme», explicava Jornet.

Dos cims en una setmana

Jornet ha fet cim per la cara nord de l'Everest el 27 de maig a les 9 del vespre (+5.45 GMT). Havia sortit a les 2 de la matinada des de l'Advanced Base Camp, situat a 6.400 m. Des d'allà es dirigia cap al cim passant pels tres camps d'alçada on normalment s'aturen els alpinistes que volen escalar la muntanya més alta del món i que triguen una mitjana de quatre dies.

Amb aquest ascens, Jornet repeteix la proesa d'escalar el cim del món després d'haver-ho fet fa sis dies.

Blog *Summits of My life* (28/5/17)

L'accentuació dels **exotopònims** no sempre coincideix amb la d'altres llengües. En valencià fem Tibet, Himàlaia, Hèlsinki, Etiòpia...

6 Redacta una crònica d'algun esdeveniment esportiu. Tingues en compte els punts següents:

- 1) Els fets s'han d'exposar cronològicament.
- 2) Pots usar la primera persona (punt de vista del protagonista) o la tercera persona (punt de vista de l'espectador). Si uses la tercera, pots inserir declaracions del protagonista o protagonistes.
- 3) L'estil ha de ser personal, per a poder transmetre les emocions al lector, sobretot si ets protagonista.

PARAULA PER PARAULA

L'habilitació

En el camp semàntic de qualsevol esport, són molt habituals els neologismes, i un dels procediments més usats per a crear-ne és l'**habilitació**. Mitjançant l'habilitació, aprofitem una paraula ja existent en la llengua per a referir-nos a un nou concepte. La paraula habilitada adquireix un nou significat i, sovint, experimenta un canvi de categoria. A continuació et mostrem uns quants exemples d'habilitació:

Categoria habilitada	Categoria d'origen	Exemple
Nom	Noms propis	<i>Marató</i> → <i>una marató</i> , <i>Chiruca</i> → <i>unes xiruques</i> , <i>Adonis</i> → <i>un adonis</i> ...
	Adjectius	<i>una (prova) eliminatòria</i> , <i>un (baló) esfèric</i> , <i>un (telèfon) mòbil</i> , <i>el (jugador) davanter</i> ...
	Complements del nom	<i>un (cim de) huit mil</i> (que s'ha lexicalitzat en <i>huitmil</i>), <i>un (jugador de la) defensa</i> , <i>un (tren de) rodalia</i> ...
	Numerals	<i>l'onze inicial</i> , <i>un fals nou</i> , <i>un triple</i> , <i>dobles</i> ...
	Adverbis	<i>un demà millor</i> , <i>un abans i un després</i> ...
	Verbs	<i>l'esmorzar</i> , <i>el dinar</i> , <i>el berenar</i> ...
	Preposicions	<i>els pros i els contres</i> ...
	Conjuncions	<i>el perquè</i> , <i>un però</i> ...
Adjectiu	Noms	<i>el mallot rosa</i> , <i>l'equip taronja</i> ...
	Participis	<i>una final igualada</i> , <i>un partit disputat</i> ...
Adverbi	Adjectius	<i>pedalar fort</i>
	Gerundis	<i>jugar caminant</i>

7 Localitza en aquestes frases les paraules habilitades. Indica, a continuació, quina és la categoria d'origen i quina la categoria habilitada.

- Els groguets buscaran dissabte l'ascens a la primera divisió.
- El parlar de Kilian Jornet no és gens difícil d'entendre.
- Es busquen mecenes que vulguen patrocinar l'equip.
- La notícia de la derrota ha eixit en tots els diaris i en la premsa rosa.
- La reclamació va obtindre un no després de ser estudiada pel tribunal d'arbitratge.
- Per a l'eliminatòria europea, l'equip comptarà amb l'onze titular.

Més mots

8 Escolta les definicions següents relacionades amb el futbol i altres esports i indica les paraules definides.

a)	d) .....
b)	e) .....
c)	f) .....

PARAULA PER PARAULA

9 Ara tu. Defineix les expressions següents relacionades amb el bàsquet sense mirar el diccionari.

a) driblatge	c) triple	e) tap	g) pivot	i) safata
b) esmaixada	d) base	f) dobles	h) passos	j) assistència

10 Completa aquestes oracions amb les paraules que hi falten.

esprint, xicana, rècord, box, xerpa, antidopatge, marató, líder, escamot

- Latleta kenyà va ser desqualificat després que va donar positiu en un control .....
- El corredor de fons va aconseguir la victòria en l'eliminatòria durant l'..... final.
- L'..... no va poder mantindre el ritme i va ser absorbit pel pilot, on hi havia el ..... de la classificació.
- A pesar de l'esforç, la corredora marroquina no va poder establir un nou ..... mundial per a la .....
- Després de la derrapada a l'eixida de la ....., el bòlid va haver d'entrar al ..... perquè li revisaren els amortidors.
- Kilian va pujar sense ....., perquè està molt familiaritzat amb l'Himàlaia i està acostumat a ascendir huitmils en condicions extremes.

11 Llig la crònica següent i completa-la amb el número de les oracions que hi falten.

Divendres, 9/6/17

Pere Roc II i Jesús guanyen i demostren que volen revalidar el títol

Javier Cid / Vilamarxant
Pere Roc II i Jesús (Ajuntament de Llíria) han aconseguit la primera victòria de la Copa en la jornada inaugural celebrada al trinquet de Vilamarxant. [...]

Els actuals campions han fet una partida molt seriosa i no han donat cap opció als seus contrincants. [...] Pere Roc II i Jesús han fet un

primer parcial molt bo i han deixat el marcador en un clar 35-15. Fèlix es desesperava davant l'investida dels rojos i Francés no ha estat del tot còmode en les lloses del trinquet de Vilamarxant. El primer joc blau ha sigut net des del dau i han pogut recuperar terreny des del rest per a deixar el marcador 35-25. [...] Amb 55-30 al marcador, els blaus encara

han fet un joc més, però no ha sigut suficient per a plantar cara als actuals campions, que demostren les seues ganes de revalidar el títol de la Copa President Diputació de València amb este clar resultat de 60-35.

[...] Soro III i Héctor (Ajuntament de València) s'enfronten a la parella formada per Pablo de Sella i Javi (Ajuntament de Benissa).

Pilota Veu. Diari Digital de la Pilota Valenciana (adaptació)

- Tanmateix, els campions no s'han deixat sorprendre i han tornat a la bona senda de joc, amb un Pere Roc sòlid com una roca i un Jesús resolutiu.
- Demà, de vesprada, a Pelayo, continua la Copa amb la segona jornada.
- La parella, hui de roig, ha dominat la partida, des del principi, davant de Francés i Fèlix (Ajuntament de Dénia), que hauran de millorar la seua compenetració de cara a les pròximes cites.
- Oltra ha sigut l'encarregat de ferir per als rojos i ho ha fet tan bé com de costum des de la primera pilota que ha posat en joc.

12 Encercla en el text anterior la terminologia pròpia de la pilota valenciana.

La dièresi

Recordem que els usos bàsics de la dièresi són els següents:

- Indicar que la *u* de *gue*, *gui* i *que*, *qui* es pronuncia, de manera que *gu* i *qu* no funcionarien com a dígrafs: *següent*, *piragüisme*, *delinqüent*, *terraqüi*...
- Indicar que la *i* i la *u* no formen diftong amb la vocal anterior: *raïm*, *Raül*, *creïble*, *transeünt*, *reüll*, *reïssues*, *sobreïssa*...
- Indicar que la *i* entre dues vocals no forma diftong ni amb l'anterior ni amb la posterior: *produïa*, *Isaïes*...

Pel que fa al cas (a), hem de tindre en compte les confusions que es poden produir entre paraules d'una mateixa família segons que *gu* i *qu* vagen davant de *e*, *i*, o que vagen davant de *a*, *o*, *u*.

13 Completa les oracions amb la paraula que hi falta.

- Es passa les Pasqües pensant en la mona de .....
- L'aigüera està embossada i està plena d'..... des d'anit.
- De totes les llengües que parla, la que més li agrada és la ..... de signes.
- Diu que les tres línies són obliqües, però jo només en veig una realment .....

Pel que fa al cas (b), els exemples més clars són aquells en què la *i* o la *u* són tòniques (*peüc*, *veïna*, *aïlles*, *traït*...), perquè fònicament es percep molt bé la divisió sil·làbica. El problema ve quan la *i* o la *u* són àtones. Si busquem paraules de la mateixa família que les anteriors, observarem que el hiat es manté: *peüquet*, *veïnat*, *aïllar*, *traïció*, però també notarem que fònicament la distinció ja no és tan clara.

La cosa es complica encara més en paraules d'origen grec i llatí que porten algun d'aquests sufixos –sobretot quan el terme primitiu porta diftong:

-itat: *espontaneïtat*, *continuïtat*

-icitat: *heroïcitat* (*heroï*), *laïcitat* (*laic*)

-ical: *laïcal*

-itzar, -itzant: *homogeneïtzar*, *arcaïtzant* (*arcaic*)

-idal: *esferoïdal* (*esferoïde*), *trapezoïdal* (*trapezoïde*)

-ificar: *deïficar* (*deu*), *fluïdificar* (*fluid*)

-iforme: *cuneïforme*, *deïforme*

-icisme: *estoïcisme* (*estoic*), *laïcisme*

-iment: *decaïment*, *sobreseïment*

14 Llig el text següent en veu alta marcant bé els hiats.

El jugador de pilota Raül de Pedreguer va aguantar amb un estoïcisme admirable la partida de semifinals contra Isaïes de Bellreguard. Per a molts, era una heroïcitat que Raül resistira els embats del rival, tenint en compte que era suïcida competir amb aquella lesió al múscle dret. Lluïsa Coïmbra, la doctora que s'ocupa de la salut del jugador, va confirmar que la clavícula que li sobreïsqué en quarts de final no estava trencada. A pesar d'això, el més lògic era pensar que no hi hauria continuïtat en la competició, ja que el jugador no podia colpejar la pilota amb fluïdesa.

15 Corregeix les oracions següents posant els accents i les dièresis que hi falten.

- Lluís es amant de la truita de creïlles, i sempre diu que te moltes proteïnes.
- Mirava de reüll aquell truc increïble i no aconseguia trobar l'explicació.
- El traïdor atribuï aquell assassinat tan esfereïdor a una veïna posseïda pel dimoni.
- Sentia un gran decaïment, que atribuïa a l'estres, però l'origen estava en l'hipotiroidisme.

Alguns usos de les formes verbals no personals

20 En l'apartat «Paraula per paraula» hem tractat l'habilitació. Llig aquestes oracions i indica quina funció fan les formes verbals destacades.

- a) He reservat habitació a l'hotel, però no entra l'esmorzar.   b) Estic molt cansat, així que no aniré amb vosaltres.
c) La mestra de valencià parla sempre cantant.

Les formes no personals del verb poden habilitar-se per a fer altres funcions. L'infinitiu, per exemple, és el nom del verb, i en molts casos s'usa amb les mateixes funcions que un substantiu:

- *Escriure és una activitat apassionant.* (SUBJECTE)   • *No vol estudiar.* (COMPLEMENT DIRECTE)

A vegades, l'habilitació és total, de manera que l'infinitiu té flexió de nombre, modificadors (determinants i complements del nom) i entrada pròpia en el diccionari:

- *[Els parlars orientals] tenen un vocalisme àton més reduït.* (SUBJECTE)
- *El cap de setmana tinc [dos sopars importants].* (COMPLEMENT DIRECTE)

21 Indica la funció sintàctica dels infinitius següents.

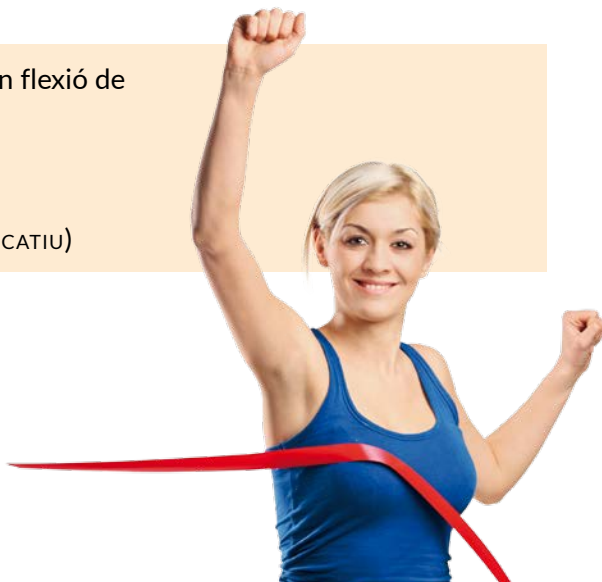
- a) Amb la pensió que li ha quedat, té un bon **passar**.   c) Ma mare diu que tinc molt mal **despertar**.
b) El **dinar** encara no està fet, pareu taula mentrestant.   d) Els **somriures** van aparéixer a les cares dels jugadors.

Els participis, en canvi, actuen com a **adjectius**, raó per la qual tenen flexió de gènere i nombre. Això els permet concordar amb noms:

- *Les cases estan **apartades** del nucli urbà.* (ATRIBUT)
- *Els braços **alçats** eren majoria.* (COMPLEMENT DEL NOM)
- *Les corredores van arribar **esgotades** a la meta.* (COMPLEMENT PREDICATIU)

22 Indica la funció sintàctica dels participis següents.

- a) Les motos **aparcades** van patir les conseqüències de l'incendi.
b) La ciclista no podrà disputar la cursa perquè està **lesionada**.
c) M'encanten els dibuixos **animats**, i això que tinc trenta-set anys.
d) Els assistents al partit van mirar **esglaiats** l'entrada del defensa.

Fins i tot trobem participis que s'usen com a noms, per a descriure accions o efectes d'una acció:

- *La pista de patinatge està plena de **pintades**.*
- *He redactat un **escrit** per a denunciar la infrautilització del pavelló.*
- *Les **entrades** per al partit s'han acabat.*
- *Explica uns **acudits** boníssims.*

Finalment, hem de referir-nos als **gerundis**, que solen tindre un valor **adverbial**:

- *Em distrauré **llegint** el diari.*
- *Passarà les vacances **estudiant** perquè ha suspès tres assignatures.*

23 Corregeix els gerundis següents.

difundint   creguent   visquent   percibint   ploguent   confundint   recibint   nasquent

DE CATEGORIA

La posició dels adjectius

Els **adjectius qualificatius** indiquen propietats del nom o del sintagma nominal que modifiquen. Fan referència a la mida, el color, la forma, l'edat, el caràcter, la posició, les propietats físiques, la velocitat, etc. i solen admetre una gradació: *una dona molt agradable, un metge excessivament antipàtic, unes postres més dolces que la mel...*

En valencià, els adjectius qualificatius es col·loquen normalment darrere del nom: *un recinte quadrat, una camisa roja, uns finestrals amples, les muntanyes escarpades...* És la posició més neutra i té un valor restrictiu.

No obstant això, a vegades podem anteposar al nom aquests adjectius: *uns amples finestrals, les escarpades muntanyes*. En aquest cas, adopten un valor explicatiu i expressiu, que és molt clar en el cas dels adjectius epítets: *el fred hivern, el càlid estiu*.

Alerta, perquè hi ha adjectius qualificatius que no s'anteposen: *una taula redona, la camisa blava...*

Alguns adjectius acaben adquirint **significats diferents** segons si van posposats o anteposats al nom: *una persona gran ≠ una gran persona, un vell conegut ≠ un conegut vell, pur teatre ≠ teatre pur, una pobre dona ≠ una dona pobre, un trist policia ≠ un policia trist, un simple suggeriment ≠ un suggeriment simple, una sola persona ≠ una persona sola, certs rumors ≠ rumors certs, un rar succés ≠ un succés rar*.

24 Explica les diferències de significat en els exemples anteriors i aporta exemples diferents.

Un altre tipus d'adjectius són els **de relació**, que no indiquen una qualitat del nom, sinó que el classifiquen relacionant-lo amb un altre concepte: *una ordre ministerial* (del ministeri), *una revista mensual* (que es publica cada mes), *la pasta italiana* (d'Itàlia)... Aquests adjectius no admeten una gradació i pel seu significat objectiu sempre van posposats al nom.

L'ús lingüístic ha consolidat algunes anteposicions que cal que conegues: *falsa modèstia, reial decret, Sagrada Escriptura, legítima defensa, a llarg termini, alts càrrecs...*

25 Classifica els adjectius següents en qualificatius o classificadors (de relació).

una publicació quinzenal	les consonants bilabials	una empresària contenta
un gos enfadat	el comerç marítim	estudis universitaris
delegació sindical	una decisió intel·ligent	un fet lamentable
un tenista entranyable	una competició anual	els pobres resultats

Els **adjectius adverbials** són un grup reduït d'adjectius que pel seu significat s'assemblen als adverbis (valor modal, aspectual, locatiu, temporal...). Alguns admeten l'anteposició: *les necessàries reformes, els freqüents atacs, el pròxim partit...*

La concordança dels adjectius

Els **noms habilitats com a adjectius** mantenen el gènere originari i generalment no canvien de nombre: *les ciutats dormitori, les hores punta, els camions cisterna...*

L'àmbit dels colors és especialment productiu a l'hora d'habilitar noms com a adjectius. Com que l'escala cromàtica és molt àmplia i difusa, l'ús de noms ajuda a filar més prim (*carabassa, taronja, sépia, salmó, turquesa...*). També abunden els sintagmes que inclouen un color i un nom (*verd poma, verd ampolla, blau cel...*). Tant en un cas com en l'altre, no hi ha concordança amb el nom: *uns llençols turquesa, uns pantalons carabassa, una camisa blau cel, una motocicleta verd ampolla.*

26 Completa els buits amb les formes adequades dels adjectius.

- a) un calçatí **verd pistatxo** → uns calçatins .....
- b) un vestit **salmó** → unes xancles .....
- c) un cotxe **verd oliva** → dues furgonetes .....
- d) un full **magenta** → aquelles llibretes .....

Quan un adjectiu complementa més d'un nom, si aquests tenen el mateix gènere, hi concorda en plural: *un cotxe i un autobús elèctrics, una bicicleta i una motocicleta elèctriques*. Si cada nom té un gènere diferent, l'adjectiu va en masculí i en plural: *un cotxe i una bicicleta elèctrics*.

Quan l'adjectiu va anteposat a més d'un nom, pot concordar amb el primer en gènere i nombre: *un magnífic partit i competició*.

Quan un nom en plural fa referència a diverses entitats, l'adjectiu que fa referència a cada una va en singular: *els idiomes alemany, anglés i francès*.

27 Corregeix el text següent.

El ciclista i la patinadora olímpiques es van conèixer a les grades de l'esportiu pavelló. Ell duia uns pantalons i una camiseta blanques, i ella un vestit i unes sabates verds olives. Es comunicaven pràcticament per senyes, perquè ella parlava les llengües poloneses, russes i txeques i ell només sabia italià. Un comú amic els havia presentat feia una estona i que poc que s'ho pensaven que acabarien fent-se inseparables. Al cap d'uns dies la groga premsa feia públic la relació entre els dos esportistes.

28 A què fa referència cada adjectiu?

- a) La meua germana va fer **curt** i alguns convidats es van quedar sense pollastre.
- b) La partida se m'ha fet **curta**.
- c) El govern ha fet **net** i els polítics corruptes han abandonat els escons.
- d) El cotxe, l'has de fer ben **net** perquè dissabte anem a un casament.
- e) Les xiquetes jugaven **brutes** al parc.
- f) Aquell equip juga **brut** i ha sigut sancionat per la federació.

BANC DE PROVES

Escriu un text d'opinió, amb una extensió de 210 a 230 paraules, en què valores críticament l'argument que es desprén d'aquesta citació de Kilian Jornet. Per a fer-ho, exposa la teua opinió amb arguments sòlids i exemples rellevants.

«La por és necessària, és un avís que ens recorda que encara no estàs preparat per a fer una cosa. La incertesa és el suc de la vida.»